

УДК 725, 725.54

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ ДІТЕЙ: АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНИЙ КОНТЕКСТ

Шиман С. А.¹, маг.; Нечепоренко К. В.², маг.; Мерилова І. О.³, к. арх., доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

sofiyashiman2000@gmail.com; zkirillnecheporenko@gmail.com;

merylova.iryana@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Система реабілітації є важливим аспектом соціальної політики, спрямованої на поліпшення якості життя та інтеграцію дітей з інвалідністю у суспільство. Однак, в контексті війни в Україні, місто Дніпро, як і багато інших українських міст, стикається з викликами, пов'язаними зі збільшенням кількості людей з інвалідністю. Необхідно звернути увагу на вдосконалення програм реабілітації та створення інклюзивних середовищ, що враховують потреби всіх груп населення, зокрема інвалідів, та сприяють їхній повній інтеграції у життя суспільства.

Мета дослідження – визначити основні вимоги архітектурно-планувальної організації центрів медично-соціальної реабілітації для дітей, їх функціонально-планувальні та об'ємно-просторові рішення.

Результати дослідження. За статистичними даними по Україні щодо кількості дітей з інвалідністю є постійний ріст, який у контексті повномасштабного вторгнення лише пришвидшується та збільшується. Станом на весну 2024 року в Україні налічується 188,1 тисяча дітей з інвалідністю [1–3]. Діти є найуразливішим контингентом, що мають специфічні потреби та чинники при соціально-медичній реабілітації. З архітектурної точки зору важливо створювати спеціалізовані приміщення та інфраструктуру, яка враховує їхні особливості та сприяє їхньому комфорту та безпеці, такі як набуття незалежного способу життя, навчання, підтримка задовільного стану здоров'я і психологічної адаптації в сім'ї і суспільстві.

Містобудівні вимоги до реабілітаційних центрів ставлять певні критерії щодо їх розташування. Рекомендується віддалення від магістралей та джерел шуму, а також забезпечення необхідного простору для комплексного спеціалізованого обладнання, таких як дитячі майданчики, майданчики для занять та лікування [4; 5]. Однак, важливо також забезпечити доступність цих закладів, пропонується використовувати радіус доступності у межах 6–10 кілометрів, щоб забезпечити легкий доступ.

При архітектурно-планувальній організації реабілітаційних центрів для дітей з особливими потребами є вимога, що диктує концепцію простору, яке є однорідним та взаємопов'язаним між собою, така сабі безбар'єрність, де різні функціональні блоки, такі як холи, рекреаційні зали і зали для занять, поєднуються або групуються разом. Часто такі приміщення мають засклені стіни і відповідне оформлення, що дозволяє дитині спостерігати за навколишнім середовищем, таким як внутрішні дворики або паркові зони. Це створює відчуття простору і допомагає зовнішньому середовищу взаємодіяти з інтер'єром. Оформлення внутрішніх двориків має велике значення, оскільки вони виконують не лише функцію зони відпочинку, а й мають лікувальний ефект [5]. Для комфортного перебування у центрі враховуються такі вимоги, як ергономічні параметри, медичні та освітні аспекти, будівельні норми закладів охорони здоров'я, позашкільної освіти та громадських будівель, тощо (рис.).

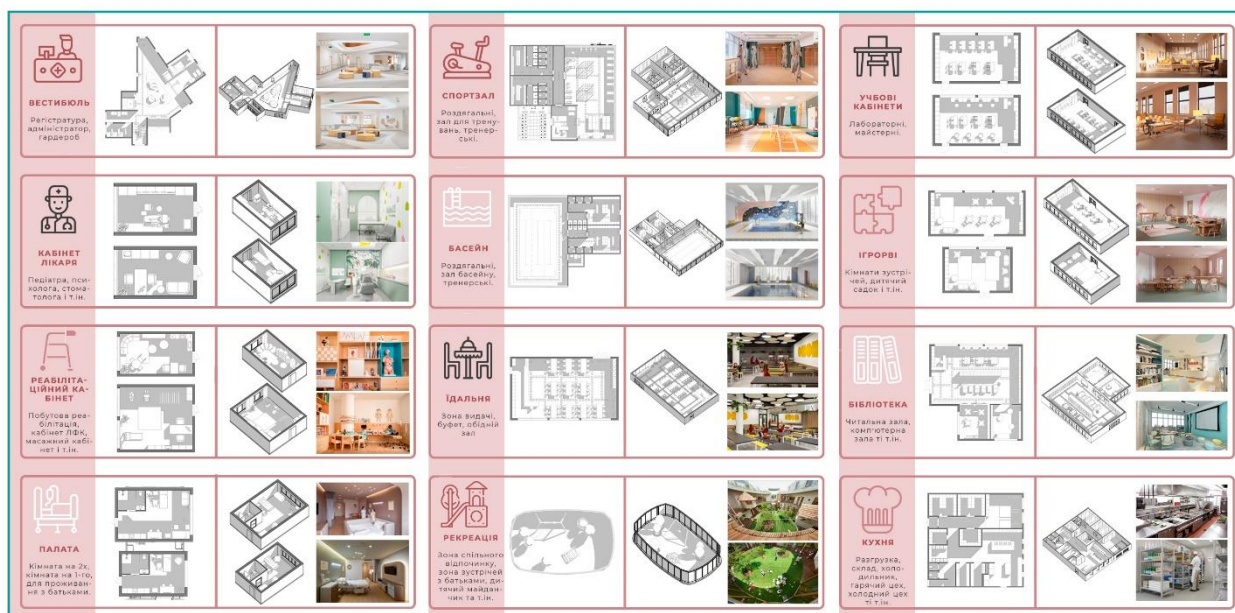

Рис. Особливості архітектурно-планувальні організації реабілітаційних центрів для дітей

Висновки. При проектуванні центрів медично-соціальної реабілітації для дітей важливо врахувати комплекс архітектурно-планувальних та містобудівних вимог. Це включає віддаленість від магістралей та джерел шуму, забезпечення простору для спеціалізованого обладнання та доступність. Концепція безбар'єрності сприяє ефективній організації взаємодії різних функціональних блоків з зовнішнім середовищем. Врахування цих вимог сприятиме створенню комфортного та функціонального середовища для ефективної реабілітації та інтеграції дітей з інвалідністю у суспільство, що відповідає вимогам наукового підходу до реабілітаційної практики.

Список використаних джерел

1. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/invalidnist.html>
2. Сенік І. В. Соціальний захист населення України у 2019 році. Статистичний збірник. Державна служба статистики України. 2020. С. 62.
3. Державний портал «Діти війни». URL: <https://childrenofwar.gov.ua/>
4. Булах І. В. Містобудівні основи територіально-просторового розвитку системи дитячих лікувальних комплексів : арэф. ... д-ра арх.: 18.00.04. Київ, 2021. 46 с.
5. Кравченко І. Л. Принципи архітектурно-планувальної організації центрів медично-соціальної реабілітації дітей та підлітків з фізичними вадами. к. арх: ... 18.00.02. Київ, 2014. 21 с.